

## INGEZONDEN STUKKEN.

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie.)

### MILITAIRE DIENST.

Voor Ouders en Kerkeraden.

De tijd is weder spoedig daar, dat velen onzer jongelingen voor het eerst den militair dienstdienst zullen ingaan. In den loop der maand Maart komt de nieuwe lichting op.

Zullen de Kerkeraden en de Huisvaders de aankomende miliciens kunnen leiden tot de Kerk, Catechisatie en het Tehuis voor Militairen, dan dienen de Kerkeraden in de garnizoensplaatsen op te geven van de namen der nieuwe miliciens en van de plaats hunner herkomst.

De ouders kunnen van hunne vertrokken zonen spoedig weten, in welke garnizoensplaats deze zijn gekomen en bij welk wapen zij zijn ingedeeld.

Deelen de ouders dit antwoord aan hunne Kerkeraden mede, dan zullen dezen wel niet talmen met spoedige opgave te doen aan de Dienaar des Woords in de garnizoensplaatsen. Ontvangen laatstgenoemde de namen der nieuwe miliciens niet, dan is het voor hen en ook voor de vaders der Tehuizen voor Militairen niet wel mogelijk, met eenige goede orde en gewenscht gevolg hun arbeid te verrichten.

Mochten ouders na korten of langen tijd twijfel krijgen, of hunne zonen wel in de Kerk, Catechisatie en het Tehuis voor Militairen komen, dan schrijven zij aan den Dienaar des Woords of aan den Huisvader, die hun dan hierop wel zal willen antwoorden.

A. M. DONNER.

Amersfoort, 18 Februari 1903.

### Mijnheer de Redacteur!

Het is met schroom dat ik het waag het navolgende nog ter plaatsing aan te bieden ten aanzien van al het vele dat reeds maanden lang ter opname werd aangeboden in den vorm van voor en tegen aangaande de opleiding. Ter vergeet heb ik uitgelezen onder al dat schrijven naar een voor mijne opvatting alleen gangbare oplossing over de zaak in kwestie; zodat het me moeilijk valt langer het stilzwijgen te bewaren. Hoewel in niet één ambtelijke betrekking staande ten aanzien van het kerkwezen, noch man van studie zijnde, is het alleen dat ik het waag op grond van het ambt der geloofvigen en een veelbewogen levenservaring, die mij geworden is door mee geleefd te hebben in wat onze afgevoeren 19 eeuw te aanschouwen gaf; inzonderheid de bloeitijd van Groen van Prinsterer, het Reveil, de actie van 34 en tot het heden. En dan ontsnap me voortdurend de vraag van het hart: hoe heb ik het nu? Men noemt zich gereformeerd, men noemt zich calvinist, maar geeft in alle doen blijk van het groote verschil tusschen theorie en praktijk, geen rekening houdende op praktisch calvinistische wijze met wat God behaagd heeft in de afgelopen eeuw op een actuele wijze op onze erve als een wordingsproces te doen plaats hebben. Ware dat het geval, zou er dienaar gaande geen verschil kunnen plaats hebben; maar zou men tot het besef komen dat, naar het stadium waartoe we gekomen zijn, het een gebiedende eisch is, dat het seminaristische in het universitaire moet opgaan; ja zelfs het accepteren van een concept-contract nog een onoverwinnelijke zwaktebiedt, die alleen nog ter tegenwoordige staat van de zwaktebiedt verdedigen zijn zoo. Is men in waarheid en praktisch een calvinist, dan is het onvermijdelijk dat we tot de erkenning komen, dat de werken Gods in hemel en op aarde — het zij met eerbied gezegd — zich niet openbaren in een sprongenstelsel, of conservatie van wat is, maar zich openbaren in een geleidelijke ontwikkeling. Dat ziet men in de natuur bij al wat aan de aarde ontspruit. Dat leert de historie op het wereldtooneel en in de gewijde oorkonden; op het gebied van wereld, geestelijk, kerkelijk en individueel leven. Dat leert de geleidelijke ontwikkeling van mens en dier, en van het individu bij bekeering en aanvang, voortgang en zoo mogelijke volmaking. Doch om niet verder te gaan. De groote reformatie waarvan bij traditie Luther de hoofdpersoon is — zijn niet Johannes Hus, Jeronimus van Praag de min actieve voorgangers geweest; door Hus als gewezen op wat na hem te komen staat? En Luther, het hoogtepunt bereikt hebbende, in volgende Calvin verwerkt, met gaven en talenten toegerust, waardoor het religieuze en belijden leven in nog zuiverder paden geleid werd, en zoo de Hervorming won in uitgebreidheid en leidde tot een geleidelijke vrijmaking des staatkundigen en geestelijken levens. En als men in gedachten brengt wat God behaagd heeft in de afgelopen eeuw, inzonderheid op onze erve, van af Bilderdyk tot op heden te doen ontplooiën, door ons beurtelings mannen te schenken in opvolgende reeks als schelmen ter vorming van een schakel, elk met kennis en gaven passende op eigenaardige wijze in het kader van hun tijd. Het Reveil vertegenwoordigd door mannen als Da Costa, Capadoc en meer andere, hoe ondiep ook, kennelijk een aanvankelijk miskenning in de toppen van het woord en zoo voortgaande de actie van 34, het ontstaan der Theologische school, gevolgd door de Vrije Universiteit, de roegenaemde Dolantie van 86, de daaropvolgende Synodale vereniging der beide kerkengroepen in 92. Een onbevooroordeelde bestudering daarvan geeft ons te zien, hoe elke periode, elke actie en opvolgende reeks het tot meer zuivere ontplooiing bracht, beantwoordende aan wat de Apostel noemt: tot de volmaaktheid voortvaren. En zoo draagt elke actie mede bij om tot die volmaaktheid voort te schrijven. Eere alsoo aan de mannen van 34 die het bestonden trots boete gevangenis en dragendes, eere alsoo aan hen, om het te bestaan met het oog op den dood der tijden, eene Theologische school te stichten, eere aan hen door als Philantropen op te treden door het initiatief te nemen ten behoeve van krankzinnigverpleging in Christelijken zin, hetwelk zelfs de waardeering wegdraagt van hen die ons gans zijn. Veldwijk is hun eerezuil, en het eeremetaal door onze Vorstin aan een hunner als hulde aan zijn persoonlijk initiatief dienaar gaande, is zeldzaam in onze annalen. Door in praktisch een calvinist te zijn zou men tot besef komen, dat alles eene aanwijzing is, dat het God behaagd heeft Nederland iets te hebben. Te vergeet zal men aan de hand van de dagblad-lesuur in heel Europa een wordingsproces bespieden gelijk een erve te aanschouwen geeft. En wel in het karakter van eene geleidelijke ontwikkeling; en juist die geleidelijke ontwikkeling is naar het calvinistisch systeem een profetie van wat oog in wording ligt. In dat wordingsproces ligt voor het heden een onafwijkelijke aanwijzing in welke richting we te gaan hebben om tot de volmaaktheid voort te varen, en alzo het Theologisch onderwijs in het Universiteits te doen opgaan.

## Advertentien.

Heden werden wij verblijd door de Gode zij dank, voorspoedige geboorte van een flinken ZOON.

G. J. BOEVE Jr.  
J. J. BOEVE-BACKER.  
Hilversum, 28 Febr. 1903.

Heden behaagde het den Heere, door den dood uit ons midden weg te nemen,  
Br. H. SLUK.

in den ouderdom van 59 jaar. Tal van jaren mocht hij als diaken met de volle liefde zijns harten werkzaam zijn in den dienst der barmhertigheid.

Schenke de Heere zijne weduwe en kinderen de vertroosting des H. Geestes.

Namen der Raad der Geref. Kerk,  
H. J. ALLART, Præs.;

J. HOLSTEIN Pan., Scriba.  
Harlingen, 26 Febr. 1903.

Voor de vele bewijzen van deelneming in het zware verlies, dat de Heere over ons bracht, betuigen wij onzen hartelijken dank.

Dr. A. J. W. MONNIK.

J. J. MONNIK.

A. J. W. MONNIK.

Vorden, 5 Maart 1903.

### Best adres voor Orgels

van de eenvoudigste tot de meest luxe soorten, in stijl en houtsoort naar verkiezing. Vraag Catalogus.

### BREEBAART'S

Orgelhandel.

DAMRAK 22, AMSTERDAM.

### L. G. WEISZ & Co.

Commissionairs in Effecten,

WESTERMARKT No. 21

AMSTERDAM.

### HERAUT.

1885—1901, geb. exempl., voor den meestbiedende te koop.

Adres: H. HENNEVELD, 1ste Weteringdwarstraat 12.

### De Gelijkenissen

onzes Heeren,

J. A. WORMSER.

Prijs f 1.25 ingenaaid; f 1.75 gebonden.

Amsterdam.

Pretoria.

BOEKHANDEL

VOORHEEN

HÖVEKER & WORMSER.

### Staten-Bijbel,

uitgegeven door Dr. KUYPER, Dr. BAVINCK

en Dr. RUTGERS, met veel platen, die f 27.50

kost, gebonden in soliden prachtige band,

fonkelnieuw exemplaar, voor f 13.— te koop.

Motto: „Bijbel“, Bureau Heraut. Alleen de

band kost f 9.—. De betaling kan geschieden

na ontvangst der Bijbel, die goed verpakt en

franco toegezonden wordt.

### Noord-Brabant en Limburg.

Met hartelijken dank ontvangen: Uit de Zending

vid Zondag. „Obadja“ te 's Bosch

f 10; Zendingcomm. te Heerenveen f 4; Geref.

Zendingver. te Nijverdal f 15; Jonged. vereen.

te Uithuizen f 5; Jonged. vereen. te Siedum f 6;

Zendingver. te Urum f 25.

Jaar-bijdragen: Van de Geref. kerken:

Milidam f 2; Zegwaard f 2; Ee f 2.50; Burum

f 5; Bussum f 2; Dedemsvaart f 4; Delft f 5;

Diever f 2; Dokkum f 2; Dwingelo f 2;

Engwerum f 2; Enkhuizen f 2; Ennum f 2;

Ermeelo f 5; Franeker f 5; Garrelweer f 5;

Gasselter-Nijveen f 2; Geesteren Gelselaar f 2;

Giesendam f 2; Goenga f 2; Gorinchem f 10;

's Gravendeel f 2; 's Gravendige f 10; 's Gra-

venzande f 5; Haarlem B f 2.50; Haarlem C

f 5; Hoofddorp f 4; Haarlemmermeer f 3;

Halfweg f 5; Hanum f 2; Harderwijk f 5;

Harmelen f 2; Hazerswoude f 4; Heeg f 10;

Heerjansdam f 2; Den Helder f 4; Helmond

f 2.50; Herwijnen f 2; Hilversum f 5; Hoek

v. Holland f 2; Hoogeveen f 4; Hoogkerk f 2;

Hoogvliet f 2; Hilaard f 2; Idskatenhuizen f 2;

Kampen f 10; Kamperland f 2; Katendrecht

f 5; Katwijk aZ f 3; Kockengen f 1; Kollum

B f 5; Kolijnsplaat f 2.50; Koudekerke (Z)

f 3; Kulenburg f 2; Langeslag f 1; St. Lau-

rens f 2; Leek f 2.50; Leens f 5; Leerdam

f 2.50; Leiden f 1; Lekmond f 2; Lochem

f 2; Lollum f 2.50; Longerhouw-Schettens f 2;

Maasland f 7.50; (wordt vervolgd).

Van Particulieren: Uit 's Hertogenbosch

f 18.50; Bunnik f 1; Burum f 1; Dijkshorn

f 1; Dorst f 2.50; Driebergen f 10; Ede f 1;

Eensingen f 1; Enkhuizen f 2.50; Pijnnaart

f 3; Geldrop f 0.50; Giesse f 1; 's Gravendige

f 3; Groningen f 2.50; Haarlem f 1; Halweg f 1;

Hasselt f 1; Hengelo f 3; Heusden f 1; Hil-

versum f 13; Kampen f 2.50; Kollum f 2.50;

Koudekerke (Z) f 1; Krabbendijke f 1; Kral-

ingen f 1; Krimpen aZ f 1; Langeslag f 1;

Leiden f 1; (wordt vervolgd).

Giften: Geref. kerk Trummarum f 1; gev.

ih kerkzake te Andijk f 2.50; van N. te

H. f 5.

Collecten: Genderen f 8.54; 's Graven-

moer f 2.50; Helmond f 1.10; Heusden f 1.85;

Tilburg f 7.18; Veer f 2.50; Meerkerk

f 15.57; Waarder f 21; Enschede (ged.) f 20;

Viersen f 1.80; Velp B f 13.37; Andel f 34.05;

O. en N. Wetering f 38.58.

Namens deputaten,

J. C. C. VOIGT, Penningm.

Raamsdonk, 2 Maart 1903.

## Wed. P. VAN ELJK & ZONEN,

DAMRAK 60 en DAM 15-17.

Kopen en verkoopen EFFECTEN en vreemde COUPONS. Wisselen Gouden en Zilveren MUNTEN en vreemde BANKNOTEN. Sluiten PROLONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO tot dagelijks vast te stellen rentekoers.

## Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering,

gevestigd te

Amsterdam, Keizersgracht 547-549,

sluit alle Kapitaals-verzekeringen, Weduwe-pensioenen, Lijfrenten, enz.

## Groningsche Hypotheekbank voor Nederland,

Gevestigd te GRONINGEN.

Commissarissen: Prof. Mr. D. P. D. FABRIS, J. H. DE WAAL MALEFIJT, A. W. SCHIPPERS, Jhr. H. A. WITTEWAAL VAN STOEETWEGEN, H. LUKING, Mr. P. DIELEMAN, E. G. WENTINK.

Raad van Toezicht: J. BOUWES, Jhr. TERPSTRA, Mr. H. VAN DER VEGTE.

Verstrekt geld op eerste Hypotheek, zonder voornitbetaling van rente. Geeft uit 4 pCt. Pandbrieven, koers 99 pCt, in stukken van f 1000,—, f 500,—, f 100,— en f 50,—, verkrijgbaar ten kantore der Bank, bij hare Agenten en bij alle Commissarissen en Makelaars in effecten. Inlichtingen worden verstrekt te Amsterdam door de H.H.: L. G. WEISZ & Co. Westermarkt 21 en RADIUS en DANE, Keizersgracht 207 en Hilversum, Torenlaan 56; te Rotterdam door den heer H. DANE, Haringvliet 49.

De Directie: M. BROUWER, Mr. W. SWITERS, F. J. BOLT.

## DE GEMEENE GRATIE

DOOR

Dr. A. KUYPER.

1ste DEEL. (Het geschiedkundig gedeelte.)

De deelen II en III volgen waarschijnlijk beide in dit jaar.

Men teekent in uitsluitend voor het gehele werk.

Prijs f 17.70.

Stempelbanden worden bijtijds tegen matigen prijs verkrijgbaar gesteld.

Amsterdam.

Pretoria.

BOEKHANDEL

VOORHEEN

HÖVEKER & WORMSER.

### Goedkoop aanbod.

Die verschillende exempl. v. d. Statenbijbel, uitgeg. d. Dr. KUYPER, Dr. BAVINCK en Dr. RUTGERS, te koop, een zonder platen voor f 11.75, een met platen f 13.— en een met platen, 8 koperen hoeken en 2 sloten voor f 16.—, alle drie gebonden in solide banden. Zending franco. Betaling na ontvangst. Aanvraag, leit. W., Bureau De Heraut.

### PIJPORCELS

voor kleine Kerken, steeds voorhanden aan de Orgelfabriek van de Firma

G. C. BENDER, te Leiden.

### Belijdenisgeschenk.

UIT DUISTERNIS TOT LICHT.

Gods leidingen

MET

ELIEZER KROPVELD.

Tweede druk, met 8 platen.

Uitgegeven door Deputaten der Gereformeerde Kerken, voor de Zending onder de Joden.

Prijs ingenaaid f 1.50.

In prachtband f 1.90.

Uitgave van W. KIBCHER, Amsterdam.

### TROOST MIJN VOLK.

JESAJA'S TROOSTBOEK

(Jesaja XL tot LXVII).

honderd Schriftverdenkingen

DOOR

J. C. SIKKEL,

Dienaar des Woords te Amsterdam.

DEEL I en II.

Prijs compleet f 3.80. Gebonden in prachtband f 4.80.

BOEKHANDEL

VOORHEEN

HÖVEKER & WORMSER.

Amsterdam.

Pretoria.

Gratis!

130 stuks voor f 1.60.

Het is mij gelukt van eenige insolvente Fa-

bricken den geheel voorraad Goederen tegen

spotprijs over te nemen, 1 Anker Remontoir

Horloge, 36 uur goed loopend, met 5 jaar garantie;

1 fijne Goldline Horlogetelling; 2 st. goud double

Manchetknopen; 4 st. goud double Frontknopjes;

1 goud double Ring; 1 goud double Daspeld;

1 fijne Zaknecessaire met toebehooren; 1 prachtige

Portemonnaie; 1 nikel Tabaksdoos; 1 Weemisch

Pracht Album; 3 stuks echte Britannia Zilveren

Koffielepels; 3 st. vergulde Dessertvorken met

Messen; 1 Gezondheids Sigarenpijp; 6 st. fijne

Zakdoeken; 1 fijne zijden Das; 100 stuks voorwer-

pen voor huiselijk gebruik kosten bij mij alleen

f 4.60. Het Horloge is dan gratis. Met hoog e-

legant Dames-Horloge (in plaats van het Heeren-

Horloge) hijn werk, komt bovenstaande collectie

f 6.50. Tegen rembours wordt dit verzonden

door het Depot van de Horlogefabriek.

JOS. KESSLER, Weenen IX/I (66 B.)

Niet naar genoegen, geld terug.

Boek- en Courantdruckerij:

DE ROEVER KROHNER & BAKELS,

Amsterdam.

Dit blad is  
bijdragen  
dit blad het  
aan de ADI  
inrichting  
kunnen voor

Dan

Heere

Ons ondi  
in de nat  
laatste wo  
neembare  
Het liep  
sensen 1  
zija, die d  
nen gezei  
waargenom  
onze zinner  
Wijl zij  
het Woord  
uit de in  
daad van  
stof, noem  
stoffelijke  
Bestond  
gedachten  
naar buiten  
Deze Go  
openbaard,  
verborgen  
Menschel  
zwakke ana  
Een kun  
werk, en d  
dachten. St  
penseel en  
beeld, of se  
ten en geed  
buiten getre  
Buiten zij  
Doch gel  
een zwakke  
Immers of  
manner of  
dus aan de  
verzinnelijk  
de „zinnelij  
ren, die z  
Maar God  
de stof waa  
ook die sto  
alleen aan  
Daarom  
zin ook sou  
zij in den v  
dom; heeft  
eigendomsre  
mitsgaders  
daarin wone  
en Asaf bi  
God in de  
wouda is  
bergen. (Is  
haar niet s  
iegeelijk sch  
gedaan geve  
tikel 12 zeg  
fets waarvan  
tot aanzijn  
toe de feitel  
met den wil  
In dien  
schepel eige  
een kunst  
zelf gemaak

Dan — e  
hoogte de  
Schrift in  
naar en bou  
schelijken k  
stof heeft  
gedaan ten  
Geformeer  
zija raad v  
neerd, had  
kleinste bij  
hooger, zelf  
naar staat;  
voering in  
te minder  
zich eerst  
En God  
Gode zijn  
heid bekend  
Het is der  
plugs-ordina  
wereld in de  
over het es